

nettsmidler i Forbindelse med den Omstændighed, at det er en Fæstning, som fuldstændig vil kunne afføres fra al Tilførsel. Jeg skal dernæst nævne Hensynet til de store Kunstskatte, som findes i Kjøbenhavn, hvad jeg synes taler meget for at overveie, om det ikke var muligt, ialtsald efterhaanden at drage Hærens og Flaadens Etablissementer bort herfra, for at der ikke længere skal kunne blive Tale om at gjøre Hovedstaden til Hovedvaabenpladsen. At Regjeringens Sæde helst bør være i Hovedvaabenpladsen, negter jeg ikke, forsaavidt som denne vanskelig kan indsluttes, men dette er jo netop en Feil, som en Fæstning som Kjøbenhavn har. Dernæst forekommer det mig, at Forbindelsen med de øvrige Landsdele ingenlunde vil være let. Forsvarstyrken er allerede omtalt, og man har yttret forskjellige Meninger derom. Den ærede Ordfører nævnte en større Styrke, men det blev senere af den ærede Ordfører for Mindretallet forklaret derhen, at der kun behøvedes 20,000 Mand mobil Styrke, naar vi toge Alting med. Jeg mener imidlertid, at man ikke bør se bort fra Muligheden af et saa pludseligt og voldsomt Angreb, at den nødvendige Styrke til Kjøbenhavns fuldstændige Sikkring neppe engang vil kunne faas. Jeg tror ikke, man bør se bort fra den Mulighed, at et Angreb kunde ske saa uformodet, at vi ved Krigens Udbrud kunde have Personel uden tilstrækkeligt Materiel i Sjælland, og Materiel uden tilstrækkeligt Personel paa Sjælland. Det er jo en bekjendt Sag, at Kjøbenhavn kun for Diebliffet er et strategisk Punkt, nemlig derved, at Hærens og Flaadens Etablissementer ere der. Der fremkom en Yttring igaar fra det ærede Medlem for Randers Amts 2den Valgkreds (N. B. Jensen), som forekommer mig netop at give dem Vaaben i Hænde, som ere Modstandere af Kjøbenhavns Befæstning. Jeg husker ikke nøie Udtrykket; men jeg tror neppe at feile, naar jeg siger, at Meningen var den, at Kjøbenhavns Søbefæstning vilde føve til dens Befæstning tillands. Det er Noget, som gjør, at vi vistnok to Gange maa overveie, inden vi fastslaa at lægge for Meget fast omkring Kjøbenhavn tilhøjs. Men der er desuden et Hensyn, som maaske snarere kunde kaldes et taktisk Hensyn, som vi ikke bør overse, og det er, at Kjøbenhavn er for stor til at være Reduite for den saakaldte „Fæstning Sjælland“ — jeg ynder isørigt ikke dette Ord: „Fæstningen Sjælland“, og jeg tror, at man skal bruge det med stor Varsomhed. En Reduite pleier ellers altid at fordrø en mindre Befæstning end det Terrain, den skal forsvare; men med Kjøbenhavn vil det være Tilfældet, at den rimeligvis vil fordrø næsten ligesaa stor Befæstning, som hele Sjælland vil behøve til sit Forsvar — naturligvis, gjørd man Fæstningen saameget stærkere, saa vil der behøves en saameget mindre Befæstning, eller rettere, jo stærkere det passive Forsvar gjøres, desto mindre stærkt behø-

ver det aktive Forsvar at være. Der kommer da et finantsielt Spørgsmaal til. Jeg tror, som sagt, at Kjøbenhavn som Reduite vil være altfor stor, og at den vil lægge Baand paa Kræfternes Anvendelse udenfor Fæstningen, saaledes at den kommanderende albrig tør sætte Noget ind paa noget Foretagende, fordi han derved let vil udsætte sig for at mangle Mandskab til Fæstningens Forsvar. Dertil kommer, at den er for isoleret fra de andre Landsdele, og kan vanskeligere vente Forstærkning end en Fæstning, der ligger paa et mere naturligt Punkt. I Forbigaaende skal jeg kun notere, at det ærede Flertal ifølge sin Betænkning mener, at Forholdene i det sydvestlige Sjælland ikke egne sig til Anlæg af et saadant større Støttepunkt for Hæren, eller hvad jeg vil kalde en Hovedvaabenplads. Altsaa: heller ikke Aggersøfund egner sig til at være en saadan Hovedvaabenplads. Derom synes altsaa heller ikke at være nogen Uenighed, hvilket jeg altsaa skal tillade mig foreløbig at slaa fast. — Isørigt skal jeg ikke nærmere gaa ind paa den Del af Betænkningen, som hidrører fra det ærede Flertal. Jeg skal kun i høi Grad anerkjende den Flid og Udholdenhed og den paaskjønnesløvsverdige gode Villie, hvormed det har fremmet dette Arbejde, og jeg tør tilføie, at det er sket med den alvorlige Villie at fremsætte Noget, som vilde kunne sættes igjennem. Der findes i Begyndelsen af Betænkningen en Yttring om, at Flertallet fremsætter sine Forslag uden at „kunne gjøre Fordring paa den Sikkerhed i Enkeltighederne, som kun en veloverveiet samlet Forsvarsplan fra Krigsbestyrelsens Side kan give.“ Det forekommer mig, at denne bestedne Yttring blev omtalt af det ærede Medlem for Kjøbenhavns 3die Valgkreds (Lvermoes) paa en noget ironisk Maade. Jeg kunde ønske, at det ærede Mindretal havde fulgt Flertallets gode Exempel i den Henseende. Det, som jeg særlig glæder mig over i Flertallets Forslag, er, hvad jeg vil kalde Forslagets Ramme. Kunde man blive enig om, at den Sum, som er nævnt, nemlig de 30 Mill. Kr., var det, som Danmark overordentlig burde offere paa sit Forsvarsvæsen, saa tror jeg, at der allerede derved var vundet et godt Skridt fremad. Naturligvis: kunde der offres Mere, saa kunde der ydes bedre Forsvar; men derom kan der jo ikke være to Meninger, at der gives en finantsiel Gændsfe. Med Hensyn til Enkeltighederne da ere de Punkter, som ere stillede op, Ting, som skulle udføres i Løbet af en længere Aarrække. Det er — idet jeg bruger Ramme som Billede — ligesom de forskjellige Stikkesler, som skulle males indenfor Rammen; naar Maleriet er fuldført, saa skal det være et Maleri, som kan siges at staa paa sin Lids Hødepunkt i det Diebliff, det er fuldført. Hvad der vil foregaa i disse 10 Aar, og hvilke Erfaringer man paa det militære Omraade kan høste, det vides ikke; og derfor anser jeg det for en Dyd ved Forslaget,